

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання курсового проекту
з навчальної дисципліни
«СУЧАСНІ МЕТОДИ І ЗАСОБИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОГО
ПРОЕКТУВАННЯ»

*(для освітньої програми «магістр»
зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2018

Методичні рекомендації до виконання курсового проекту з навчальної дисципліни «Сучасні методи і засоби землепорядного проектування» (для освітньої програми «магістр» зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. О. М. Трегуб. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 50 с.

Укладач канд. екон. наук, ст. викл. О. М. Трегуб

Рецензенти:

І. В. Кошкалда, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва;

Д. М. Салін, сертифікований інженер-землепорядник, заступник директора Товариства з обмеженою відповідальністю «Охоронно-юридичне управління «ЗАКОН І ЗАХИСТ»

Рекомендовано кафедрою земельного адміністрування та геоінформаційних систем, протокол № 1 від 30.08.2017.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Вимоги до змісту курсового проекту.....	6
1.1 Зміст курсового проекту.....	7
1.2 Визначення основних завдань і напрямків курсового проекту.....	8
2 Теоретичні засади та законодавча база з питань встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.....	9
3 Збір та обробка вихідної земельно-кадастрової інформації.....	12
4 Системно-діагностичний аналіз території.....	13
5 Вибір та обґрунтування засобів землевпорядного проектування.....	16
6 Упорядкування приміських зон міст та зовнішніх меж сільських населених пунктів.....	19
7 Використання містобудівної та землевпорядної документації під час розробки проектних рішень	23
8 Структуризація землеволодінь та землекористувань	26
9 Основні вимоги до проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.....	28
10 Розроблення проекту встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці.....	31
11 Погодження та затвердження меж адміністративно-територіальних одиниць.....	33
12 Особливості перенесення проекту встановлення меж адміністративно-територіальної одиниці в натуру (на місцевість).....	34
13 Складання електронного документа про адміністративно-територіальну одиницю.....	36
Список рекомендованих джерел.....	39
Додаток А Рішення про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою.....	42
Додаток Б Заява на виготовлення проектної документації.....	43
Додаток В Завдання на виконання робіт.....	44
Додаток Г Договір про розроблення проекту землеустрою.....	45

Додаток Д Рішення про погодження проекту землеустрою сільською радою.....	48
Додаток Ж Рішення про погодження проекту землеустрою районною радою.....	49
Додаток И Перелік земельних ділянок державної власності, які переходять у комунальну власність.....	50

ВСТУП

У процесі проведення земельної реформи відбуваються зміни як у формах власності на землю, так і у формах господарювання на ній. Це призводить до виникнення нових землеволодінь та землекористувань й викликає необхідність у здійсненні заходів з упорядкування територій адміністративно-територіальних одиниць. Актуальність розробки проектів землеустрою щодо змін та встановлення меж адміністративно-територіальних одиниць обумовлена ще й диференціацією плати за землю в межах та за межами населених пунктів, а також повноваженнями органів, які мають право розпоряджатися землями державної і комунальної форм власності.

Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць розробляють у випадках створення нових, об'єднання, розподілу, приєднання, збільшення або зменшення площі існуючих адміністративно-територіальних одиниць. Нині цей процес відбувається переважно на рівні, або в межах адміністративних районів, у складі яких створюються або змінюються межі населених пунктів.

Розробка курсового проекту з дисципліни «Сучасні методи і засоби землевпорядного проектування» передбачає комплексне опрацювання теоретичних та практичних аспектів щодо вибору, обґрунтування та способів використання сучасних методів і засобів землевпорядного проектування під час розробки проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць. Так, під час розробки курсового проекту студенти навчаються збирати та систематизувати земельно-кадастрову, землевпорядну, містобудівну інформацію про об'єкт робіт; проаналізують нормативно-правову та теоретичну базу з питань встановлення (зміни) меж населених пунктів; розроблять геодезичне та землевпорядне забезпечення та опрацюють порядок розробки проекту землеустрою; отримують практичні навички з процедури внесення даних про межі адміністративно-територіальних одиниць до бази даних Державного земельного кадастру.

1 ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Курсовий проект структурно складається з вступу, чотирьох розділів, висновку, списку джерел, додатків, графічних матеріалів. Назви розділів та порядок їх розташування в курсовому проекті змінювати не можна. Підпунктами позначені питання, які обов'язкові до висвітлення в кожному розділі.

Курсовий проект розробляється у відповідності з теоретичним курсом дисципліни «Сучасні методи і засоби землевпорядного проектування». Для розробки даного проекту необхідно ґрунтовно опрацювати відповідні статті Земельного кодексу України та засвоїти процесуальний порядок виконання робіт зі встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць.

Курсовий проект виконується студентом самостійно відповідно до індивідуального завдання. При написанні розділів курсового проекту слід користуватися актуальною науковою літературою та нормативно-правовими актами, останніми редакціями законів та підзаконних нормативно-правових актів. Пояснювальна записка до проекту має бути написана розбірливим почерком або надрукована на одному боці аркуша стандартного білого паперу формату А4 (210 мм×297 мм). Поля: ліве – 30 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Текст поділено на розділи, підрозділи, пункти та підпункти.

До курсового проекту висуваються загальні вимоги щодо посилання на використані літературні джерела. Список використаної літератури оформлюється відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання.

Таблиці, що містяться у додатках можна заповнювати як на комп'ютері так і від руки розбірливим почерком. Графічні матеріали виконуються за допомогою систем автоматизованого проектування із застосуванням стандартних масштабів. Зміст курсового проекту наведено на с.7:

1.1 Зміст курсового проекту

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНА ТА ЗАКОНОДАВЧА БАЗА ВСТАНОВЛЕННЯ (ЗМІНИ) МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

1.1 Теоретичне обґрунтування питань встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць

1.2 Законодавча база розробки проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ТА АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ФОНДУ ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1 Характеристика та аналіз використання земельного фонду

2.2 Використання містобудівної та землепорядної документації

2.3 Структуризація землеволодінь та землекористувань

3 ПОРЯДОК РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ (ЗМІНИ) МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

3.1 Основні вимоги до проекту землеустрою

3.2 Розробка проекту встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці

3.3 Погодження та затвердження проекту землеустрою

4 ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ПРО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНІ ОДИНИЦІ ДО ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ

4.1 Перенесення проекту землеустрою в натуру (на місцевість)

4.2 Розробка електронного документа

4.3 Формування витягу з Державного земельного кадастру

ВИСНОВКИ

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

ДОДАТКИ

1.2 Визначення основних задач та напрямків курсового проекту

Під час написання вступної частини розкривається сутність курсового проекту, обґрунтовується необхідність проведення земельно-кадастрових робіт під час розробки проектів землеустрою, характеризуються види земельно-кадастрових робіт, висвітлюється достовірність та повнота вихідних даних, що використовуються для написання курсового проекту.

Загальна характеристика курсового проекту наводиться у такій послідовності:

1. Висвітлюється *актуальність теми* курсового проекту. При цьому здійснюється критичний аналіз та порівняння з відомими дослідженнями у цьому напрямку, а також обґрунтовується необхідність та доцільність розвитку відповідної теми.

2. Формулюється *мета* курсового проекту і *завдання*, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

3. Чітко вказується *об'єкт* курсового проекту та *предмет дослідження*.

4. Висвітлюються *методи*, за допомогою яких може бути досягнута поставлена мета.

5. Важливим моментом при написання курсового проекту є *інформаційна база*, на основі якої здійснюється розробка проекту.

6. Необхідно також розкрити *практичне застосування одержаних результатів* чи рекомендації щодо їх застосування в умовах виробництва.

7. Завершують написання вступної частини курсового проекту висвітленням його *структурної побудови*, де необхідно звернути увагу на такі моменти: складові частини, якими представлений курсовий проект (текстова і графічна); кількість сторінок текстової частини, кількість таблиць, рисунків, що розміщені в текстовій частині; кількість і перелік графічного матеріалу, що розкриває сутність курсового проекту.

2 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ЗАКОНОДАВЧА БАЗА З ПИТАНЬ ВСТАНОВЛЕННЯ (ЗМІНИ) МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

Адміністративно-територіальний устрій України являє собою обумовлену географічними, історичними, соціально-економічними, культурними та іншими факторами внутрішню територіальну організацію держави. Зазначена територіальна організація передбачає поділ території України на адміністративно-територіальні одиниці з метою забезпечення всім громадянам України, незалежно від місця їх проживання, сприятливих умов для повної реалізації їх людського потенціалу, забезпечення населення необхідним рівнем публічних послуг, раціональної системи управління соціально-економічними процесами, збалансованого розвитку усієї території держави.

Законодавче обґрунтування питання встановлення або зміни меж адміністративно-територіальних одиниць має базуватись на принципі дотримання суверенітету та територіальної цілісності України; єдності та цілісності державної політики на всій території України; створення умов для сталого і збалансованого соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць; забезпечення керованості відповідними територіями, поєднання унітарності та децентралізації у здійсненні державної влади; врахування історичних, економічних, екологічних, географічних, демографічних особливостей, культурних традицій; забезпечення додержання гарантованих державою соціальних стандартів з надання публічних послуг громадянам незалежно від місця проживання; доступності жителів до послуг, що надаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування у межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць; повсюдності юрисдикції місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування на територіях відповідних адміністративно-територіальних одиниць, за винятком окремих територій зі спеціальним

статусом, де створюються спеціалізовані адміністрації відповідно до окремих законів; цілісності території адміністративно-територіальної одиниці, відсутності анклавів, екславів; гармонійності, включення в одну адміністративно-територіальну одиницю територій з високим та низьким, зокрема, фіскальним потенціалом [4; 9].

Система адміністративно-територіального устрою України закріплена у ст. 133 Конституції України складається з Автономної Республіки Крим, областей, районів, міст, районів в містах, селищах, селах, на основі яких формуються адміністративно-територіальні одиниці.

У цьому контексті слід зазначити, що населений пункт являє собою компактно заселене місце проживання людей, що склалося внаслідок історичних традицій, господарської та іншої діяльності, має сталий склад населення, власну назву, відокремлену територію. Натомість територіальна громада - це адміністративно-територіальна одиниця базового рівня, яка складається з одного або декількох населених пунктів та земель за їх межами, які відповідно до закону віднесені до комунальної власності [6].

Нормативно-правову базу в даній сфері правового регулювання формує значний масив законодавства, що регулює питання місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, визначає фінансову основу місцевого самоврядування (Бюджетний та Податковий кодекси), галузеві закони, що визначають роль органів місцевого самоврядування у відповідних сферах правовідносин (Земельний, Господарський кодекси), законодавчо-нормативні акти з питань регіональної політики [9].

Водночас наразі відсутній спеціальний закон про адміністративно - територіальний устрій, хоча відповідно до Конституції України, територіальний устрій України визначається виключно законом. Натомість до цього часу базовим нормативним актом із регулювання адміністративно-територіального устрою залишається Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981р. № 1654-X «Про порядок вирішення питань адміністративно-

територіального устрою Української РСР». Цим документом визначено перелік адміністративно-територіальних одиниць, який включає: область, район, місто, район у місті, селище міського типу, сільрада, село і селище. Передбачено існування таких категорій населених пунктів, як міста обласного підпорядкування, міста районного підпорядкування, селища міського типу, що не відповідає Конституції України. Міста обласного значення користуються правами самоврядування, тоді як міста районного значення, села, селища залежать від районної державної адміністрації.

На даний час вже зроблено кроки зі створення законодавчого підґрунтя реформування територіальних громад. У 2014 р. прийнято Закон України «Про співробітництво територіальних громад» [20], що надав правову основу для об'єднання ресурсів органів місцевого самоврядування. У лютому 2015 р. прийнято Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» [21], який визначив основні умови об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст, порядок ініціювання та утворення об'єднаної територіальної громади, форми державної підтримки.

З метою вирішення задач щодо формування дієздатних територіальних громад необхідно визначити критерії формування адміністративно-територіальних одиниць базового рівня (громад) з урахуванням їхньої матеріально-фінансової спроможності для забезпечення доступності основних публічних послуг, що надаються на рівні громади. З цією метою 8 квітня 2015 р. постановою Кабінету Міністрів України затверджено Методику формування спроможних територіальних громад.

Наразі при встановленні або зміні меж адміністративно-територіальних одиниць слід керуватися нормами Земельного кодексу України (ст. 173-175) [11], Законом України «Про землеустрій» (ст. 46) [12]. Так, відповідно до ст. 173 Земельного кодексу України (далі ЗКУ) межею району, села, селища, міста, району у місті є умовна замкнена лінія на поверхні землі, що

відокремлює територію району, села, селища, міста, району у місті від інших територій [11].

Варто відмітити, що право власності або право користування земельною ділянкою не припиняється у разі включення її у межі району, села, селища, міста, району у місті. Проте є виключення, зокрема землі державної власності, які не можуть передаватися у комунальну власність, але які включаються у межі населеного пункту, переходять у власність територіальної громади (ст. 173 ЗКУ) [11].

Утворення громади здійснюється на основі населеного пункту (міста, селища, села), який є центром природнього тяжіння для жителів навколишніх населених пунктів і на території якої розміщено значну частину місць працевлаштування жителів цього населеного пункту та навколишніх населених пунктів, наявні необхідні елементи соціальної, бюджетної та інженерної інфраструктури із забезпеченням доступності з урахуванням історично складених економічних, соціальних зв'язків в межах території громади [19]. Склад громади визначається, як правило, шляхом віднесення до неї населених пунктів, що знаходяться на меншій відстані до її адміністративного центру порівняно з центрами інших громад.

З ЗБІР ТА ОБРОБКА ВИХІДНОЇ ЗЕМЕЛЬНО-КАДАСТРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Збір та обробка вихідної земельно-кадастрової інформації для розробки проекту землеустрою щодо встановлення або зміни меж адміністративно-територіальних одиниць передбачає збирання, вивчення та аналіз планово-картографічних матеріалів, земельно-облікової документації, матеріалів відведення земель у межах селища, села, проекту планування та забудови, проектів внутрішньогосподарського землеустрою, матеріалів інвентаризації земель, даних про склад та чисельність населення.

В процесі виконання завдання необхідно:

- описати процес обстеження території населеного пункту;
- відібрати опорний планово-картографічний матеріал;
- визначити обсяги польових геодезичних робіт з метою актуалізації планово-картографічних матеріалів;
- нанести на планово-картографічну основу межі усіх землеволодінь і землекористувань, що знаходяться на території населеного пункту [1].

В процесі збору інформації для розробки проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населених пунктів можна використовувати схеми землеустрою адміністративного району, а саме інформацію щодо:

- аналізу стану використання території адміністративного району та функціонування систем розселення;
- аналізу намірів і потреб використання окремих територій, визначених у загальнодержавних програмах соціального, економічного розвитку, програмі використання й охорони земель та генеральній схемі планування територій;
- аналізу диспропорцій використання земель у межах існуючих територій;
- аналізу екологічного стану землекористування;
- напрямів вдосконалення системи землекористування.

4 СИСТЕМНО-ДІАГНОСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕРИТОРІЇ

Системно-діагностичний аналіз розвитку територій регіону і окремих адміністративно-територіальних одиниць дає змогу обрати оптимальні проектні рішення, а також обґрунтувати методи і засоби землевпорядного проектування. У цьому контексті аналіз розвитку територій і землекористувань орієнтований на виявлення «точок зростання» та ієрархії проблем, які визначають баланс цілей і можливостей у прийнятті проектних рішень [1].

На першому аналітичному етапі необхідно виявити основні характеристики об'єкта, чинники впливу та взаємодії в розвитку конкретних

процесів. Потім з'ясовуються тенденції розвитку та визначаються умови, за яких він буде оптимальним.

Для розробки проектних рішень потрібно насамперед отримати комплексну і глибоку оцінку стану використання та охорони земель конкретної території, яка підлягає землевпорядкуванню. Важливо з'ясувати сильні сторони не лише економіки, а й соціальної структури, якомога краще знати слабкі місця, оскільки саме там здійснюватиметься основна перевірка потенціалу місцевої влади.

Пошуково-дослідницька робота з оцінювання соціально-економічного розвитку територій місцезрештування адміністративно-територіальної одиниці необхідно проводити за п'ятьма основними напрямками:

– *морфологічний аналіз територій*: географічне положення, екологічна та географічна регіоналізація, поселенська та економіко-інфраструктурна мережа регіону;

– *аналіз виробничого потенціалу регіону*: розвиток промисловості та сільського господарства, транспорту, зв'язку, торгівлі та обслуговування, державної та комунальної власності, міжгалузевих та міжгосподарських зовнішньоекономічних зв'язків;

– *розробка комп'ютерної макромоделі економіки землекористування регіону або району*: зведення в систему наявних даних економічного моніторингу, створення систем балансових рівнянь на основі розрахунку коефіцієнтів кореляції для територій, що дають змогу постійно поповнювати оперативну базу даних і моделювати розвиток господарського комплексу, системи землекористування та економіки регіону;

– *комплексний аналіз населення*: соціально-демографічні характеристики, зайнятість, за потреби міжетнічні відносини, рівень життя, якість розвитку соціальної сфери, стан суспільної думки (оцінка, цінності та очікування населення);

– *аналіз приватизаційних та інформаційних процесів*: характер зв'язків державних структур управління і населення регіону, якість інформування населення про діяльність регіональних і місцевих адміністрацій, способи та

ефективність поширення інформації про стан перерозподілу земель та їх використання в структурах самої адміністрації, роль преси у формуванні громадської думки щодо регіональної земельної політики та забезпечення взаємодії [1-3].

Комплексний системно-діагностичний аналіз є фундаментом будь-якого регіонального дослідження. Основний акцент в аналітичній роботі ставлять, з одного боку, на вивченні характеристик території, населення та соціальних процесів, а з другого - на глибокому дослідженні економіки, її провідних галузей. При цьому можна використати два підходи: виявлення суперечностей, «вузьких місць», потенційно проблемних чинників; визначення сильних сторін, джерел стабільності, позитивних започаткувань, «точок зростання» ефективності [4].

Наприклад, під час застосування системно-діагностичного методу земельпорядного проектування під час розробки проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту необхідно:

- зібрати, систематизувати та проаналізувати матеріали, які характеризують природні й соціально-економічні умови району в цілому та в розрізі сільських (селищних) рад;

- вивчити планово-картографічні матеріали;

- зібрати, вивчити та систематизувати земельно-облікові, історичні матеріали, матеріали ґрунтових, геоботанічних, меліоративних, водогосподарських, агролісомеліоративних, шляхових та інших вишукувань і обстежень, матеріали землеустрою та лісоустрою, проектів меліорації земель тощо;

- вивчити й проаналізувати дані про фактичний стан і перспективи розселення.

Також в процесі виконання завдання, необхідно писати процедуру проведення польових обстежень територій району в розрізі сільських рад, окремих землеволодінь та землекористувань, а також окремих населених пунктів з метою формування їхніх меж.

5 ВИБІР ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

Розробці проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населених пунктів може передувати процес реконструкції існуючих та формування землекористування нових населених пунктів. Для цього необхідно:

- обрати територію, придатну для будівництва, яка стане територіальним базисом для формування нових землекористувань;
- визначити та обґрунтувати регіональні напрямки перспективного розвитку територіального землекористування;
- визначити необхідний обсяг земель резервного фонду (земель запасу), які можуть бути використані для формування нових землеволодінь (землекористувань).

Земельні ділянки для розширення територій населених пунктів обирають на засадах встановлення економічних і господарських зв'язків у відповідних системах розселення та агломераціях у взаємодії з навколишніми поселеннями та господарськими комплексами приміських зон [4].

Земельні ділянки, які вибирають для будівництва нового або розширення меж населених пунктів, визначають з урахуванням можливого перспективного розвитку його основних функціональних елементів. Ці ділянки повинні мати:

- достатню земельну площу для розміщення і розвитку всіх видів будівництва;
- природні дані щодо створення комфортних умов проживання та відпочинку населення, естетичного збагачення ландшафту міста;
- сприятливі інженерно-геологічні умови, які дають змогу здійснювати промислово-комунальне, житлове, громадське та зелене будівництво з мінімізацією витрат на інженерні споруди і підготовку території;
- близькість до джерел або магістральних комунікацій енерго- та водопостачання (особливо у випадках розвитку водомістких підприємств і виробництв);

– умови для компактного формування міського землекористування, доцільного взаєморозміщення основних функцій міста та умови для зручного підключення до мереж зовнішнього транспорту (залізничного, автомобільного, водного) [1].

З метою підвищення компактності населеного пункту і обмеження вилучення під забудову цінних сільськогосподарських земель в окремих випадках доцільно використовувати під забудову (якщо немає вільних земель) ділянки, які потребують наднормативних витрат на їх освоєння. При цьому необхідне відповідне економічне обґрунтування заходів щодо інженерної підготовки, інженерного обладнання та оздоровлення територій і навколишнього природного середовища.

У сейсмічних районах враховують також сейсмічне мікрозонування територій.

Не допускається розміщення житлової та громадської забудови:

– на земельних ділянках, розташованих у зонах інтенсивного впливу зсувів, а також у зонах впливу селевих потоків та снігових явищ;

– у першій зоні санітарної охорони джерел водопостачання і майданчиків водопровідних споруд, якщо об'єкти, які проектуються, не пов'язані з експлуатацією джерел; на територіях живлення підземних водоносних горизонтів;

– у зонах можливого катастрофічного затоплення завглибшки 1,5 м і більше;

– на земельних ділянках, забруднених органічними і радіоактивними відходами; у санітарних зонах відвалів породи вугільних, сланцевих шахт і збагачувальних фабрик, а також ближче ніж 100 м від контурів породних відвалів, якщо не передбачені спеціальні охоронні заходи (узгоджені з органами санітарного та гірничого нагляду);

– на відстані не менш як 100 м від контурів торфовищ, лісових масивів хвойних порід і 50 м - від лісових масивів листяних порід, розташованих за межами міста;

– у сейсмічних районах, які безпосередньо прилягають до активних розломів;

– у зонах охорони гідрометеостанцій; охоронних зонах магістральних нафто-, газо- та продуктопроводів;

– у санітарно-захисних зонах промислових підприємств, джерел електромагнітного, іонізуючого випромінювання, у шумозахисних зонах аеропортів, смугах відчуження залізниць та ін.;

– у перших зонах округів санітарної охорони курортів, якщо об'єкти, які проектуються, не пов'язані з експлуатацією природних лікувальних ресурсів курортів; у других зонах округів санітарної охорони курортів, якщо об'єкти забудови спричинюють забруднення атмосфери, ґрунту та вод, є джерелами перевищення нормативних рівнів шуму; у третіх зонах округів санітарної охорони курортів у разі негативного впливу на природні лікувальні засоби і санітарний стан курорту;

– на територіях смуг відведення трас зовнішнього транспорту (залізниць, автомобільних доріг I та II категорій);

– на землях природних національних парків, дендропарків і водоохоронних зон;

– на землях зелених зон міст, у тому числі землях міських лісів та лісопарків, якщо об'єкти, які проектуються, не призначені для відпочинку, спорту або обслуговування приміського лісового господарства;

– на територіях природних заповідників і заказників та їхніх охоронних зон (без дозволу відповідних державних органів охорони пам'яток природи);

– на землях археологічних, історико-культурних заповідників та їхніх охоронних зон (без урахування особливих положень, встановлених відповідними органами, щодо певного історико-культурного заповідника, а також в охоронних зонах пам'яток історії, культури та архітектури) [1-5].

З урахуванням наведених вимог розробляють схему обмежень у використанні земель, яка є вихідним матеріалом для вибору земельних ділянок подальшого розвитку населених пунктів.

Основою для вибору оптимального варіанта розвитку землекористування населеного пункту є техніко-економічне, економіко-містобудівне, екологічне та грошове оцінювання території. Перше ґрунтується на порівнянні вартості інженерного облаштування території, всієї інфраструктури населеного пункту та інших заходів, пов'язаних з містобудуванням, друге - на порівнянні їх містобудівної якості (соціальний комфорт, функціонально-планувальна, інженерно-технічна, історико-культурна, естетична та екологічна цінність територій) та споживної (балансової) вартості землі з урахуванням наявних міських фондів.

6 УПОРЯДКУВАННЯ ПРИМІСЬКИХ ЗОН МІСТ ТА ЗОВНІШНІХ МЕЖ СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Приміська зона – це сукупність прилеглих до міста землекористувань адміністративних районів, сільських і селищних рад, які утворюють з ним єдине ціле у функціонально-планувальному, соціально-економічному і територіальному землеустрої. Місто та приміська зона становлять єдиний соціально-господарський і містобудівний організм [6].

Землекористування приміських зон міст з проектною кількістю населення 100 тис. чоловік і більше, а також міст-курортів організовують у єдиному проектному комплексі зі схемою землеустрою області або прилеглих районів.

Основними завданнями формування землекористувань приміських зони міст є:

– розміщення на їх території різних об'єктів будівництва, безпосередньо пов'язаних з містом (об'єкти містоутворювального значення включно), відповідно до перспективного розвитку міста і поселень приміської зони;

– формування розселення у приміській зоні її жителів і котеджного та садового землекористування частини населення міста;

– створення зеленого поясу (зеленої зони) навколо міст, який має оздоровче значення, з урахуванням його основних обмежувальних функцій як частини всієї системи зелених насаджень міста та його приміської зони;

– організація позаміських зон короткочасного та тривалого масового відпочинку населення міста та приміської зони;

– формування системи міжселищних центрів культурно-побутового обслуговування населення, в якій місто – це головний центр зосередження різних установ та закладів;

– раціональне використання сільськогосподарських земель приміської зони з урахуванням перспектив розвитку всіх розташованих в її межах населених місць і задоволенням їхніх потреб у сільськогосподарській продукції [7].

Межі приміської зони встановлюють залежно від розміру міста, місцевих умов (рельєфу, розташування лісів, водойм тощо).

До складу приміської зони водять: земельні ділянки, які визначені як резервні території міста для житлової забудови, будівництва наукових, громадських, лікувальних, профілактичних та інших закладів; лісопарковий пояс, місця та зони масового відпочинку й спорту, захисні зелені насадження, ділянки існуючих і нових підприємств будівельної промисловості, складського господарства, приміських сільськогосподарських підприємств та організацій, які займаються виробництвом і переробкою овоче-молочних продуктів; споруди водопроводу, каналізації, енергопостачання, транспорту та зв'язку міста.

Використання земель приміської зони регулюється земельним і містобудівним законодавством. Проект формування землекористування приміської зони міста розв'язує питання планування, забудови, благоустрою та впорядкування землекористування на проектний період і на першу чергу. Його розробленню передуює схема землеустрою приміської зони [4; 6; 7].

Функції приміської зони у сільських поселеннях виконує зовнішня межа сільських рад, яка складається з прилеглих до них територій сільгоспугідь,

лісових масивів, водойм, ділянок сільськогосподарських та інших підприємств, інженерних споруд, ландшафтно-рекреаційних земель та об'єктів історико-культурної спадщини. До неї належать також території, характер використання яких має контролюватися місцевими радами та регулюватися за інтересами певного поселення [7].

Зовнішня межа сільських рад має тісніші зв'язки з їх основними функціональними зонами (на відміну від приміської зони міст) і займає порівняно невелику територію. Залежно від розміру населеного пункту, а також місцевих умов зовнішня зона може складатися з окремих локальних ділянок або формуватися у вигляді суцільного поясу навколо поселення.

До складу зовнішньої зони сільських населених пунктів належать території різного функціонального призначення:

- сільськогосподарські угіддя;
- ділянки сільськогосподарських, промислових та інших підприємств;
- розсадники, плодові сади, індивідуальні селянські та фермерські господарства, випаси та сіножаті для селянських господарств;
- лісові фонди та водойми;
- ландшафтно-рекреаційні зони (місця відпочинку населення, літні табори, спортивно-туристичні бази, природно-заповідні об'єкти);
- санітарно-захисні та охоронні зони;
- зовнішні та міжселищні шляхи, системи транспорту і транспортних споруд;
- інженерно-технічні споруди (інженерні комунікації та будови);
- інші поселення, які тяжіють до центрального села;
- резервні землі для розвитку центрального сільського поселення, а також ті, які тяжіють до нього.

Основні питання землеустрою меж сіл і селищ вирішуються у проекті встановлення (зміни) меж населених пунктів. Їх межі встановлюють на підставах чинного земельного законодавства з урахуванням прийнятого територіально-адміністративного поділу, існуючих меж сусідніх

землекористувань і землеволодінь сільськогосподарських та інших підприємств, природно-ландшафтних обмежень тощо. В окремих випадках зовнішні межі приміської зони рекомендується встановлювати на відстані 1 - 5 км від проектної межі поселення.

Планувальну організацію зовнішньої зони сільських поселень, як і приміської зони, здійснюють на основі даних натурного обстеження зони, їх аналізу та виконання схеми комплексного землевпорядного і містобудівного оцінювання територій. Таке оцінювання дає можливість обґрунтувати та спрогнозувати основні напрями розвитку поселень та їхніх зовнішніх меж, а отже, і зони. Обґрунтування складаються з таких завдань:

- виявлення раціонального використання земель і поліпшення навколишнього природного середовища;
- установлення обмежень у використанні земель та землевпорядне зонування території;
- забезпечення раціонального використання земельного, лісового і водного фондів;
- виявлення захисних та охоронних зон, розроблення комплексу інженерних, технологічних і землевпорядних заходів з охорони і відновлення природних ресурсів;
- визначення напрямів раціонального функціонального зонування земель і побудова основних структурних елементів типів землекористування в умовах нових форм власності на землю та господарювання;
- розроблення заходів з охорони та раціонального використання природно-заповідного фонду та історико-культурної спадщини;
- формування архітектурно-просторової організації території, вибір земельних ділянок для всіх видів перспективного будівництва.

7 ВИКОРИСТАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ

У процесі розвитку суспільних відносин, специфічним видом яких є земельні відносини, змінюється кількісний та якісний стан землеволодінь та землекористувань населених пунктів. Для вирішення поточних питань забудови населених пунктів з урахуванням цих змін, а також зміна нормативно-законодавчої бази, розробляються Генеральні плани населених пунктів.

Законом України «Про землеустрій» (ст. 46) передбачена обов'язкова наявність копії генерального плану населеного пункту та рішення про його затвердження у проектах землеустрою щодо змін меж населеного пункту [12].

Під час розробки генеральних планів населених пунктів та іншої містобудівної документації відповідно до якої земельні ділянки можуть включатися в перспективні межі населеного пункту, користуються Земельним кодексом України, Цивільним кодексом України, Законом України «Про землеустрій», Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», діючими Державними будівельними нормами (ДБН 362-92**, ДБН Б.1.1-15:2012 та ін.), а також іншими нормативними документами.

У процесі розробки проектів землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населених пунктів необхідно використовувати наступну інформацію, яка міститься у містобудівній документації:

- аналіз існуючого планування і забудови;
- аналіз існуючого функціонального зонування;
- перспективи розвитку ландшафтно-рекреаційної зони;
- сучасне та проектне використання земель населеного пункту;
- аналіз існуючої та проектної чисельності населення;
- аналіз планувальних обмежень та ін.

Аналізуючи існуючу планувальну структуру і забудову зазначають існуючу площу населеного пункту, тип планувальної структури, аналіз

промислово-сільбищних утворень, щільність забудови. Основну інформацію аналізу надати у вигляді таблиці (табл. 1).

Під час аналізу існуючого функціонального зонування території населеного пункту необхідно охарактеризувати наступні функціональні зони: загальноміського (громадського) центру, сільбищну, промислово-складську (виробничу), ландшафтно-рекреаційну.

Таблиця 1 – Аналіз основних містобудівних показників _____

району _____ області

(станом на 01.01.20__р.)

№ з/ч	Назва адміністративно-територіальної одиниці	Площа, га		Чисельність населення		Густота населення		У т.ч. у межах сільбищної забудови	
		га	%	тис. чол.	%	чол./га	%	чол./га	%
1									
2									
3									
...									
	Всього		100		100		100		100

Необхідно звернути увагу на перспективні обсяги реконструкції житлового фонду населеного пункту (табл. 2).

Таблиця 2 – Проектні обсяги реконструкції житлового фонду _____

району _____ області

№ з/ч	Назва вулиці	Площа житлового фонду, м ²	
		Існуюча	За проектом
1			
2			
3			
...			
	Всього		

На наступному етапі проводиться аналіз розвитку ландшафтно-рекреаційної зони, у таких напрямках:

- реконструкція існуючої системи зелених насаджень;

– озеленення територій, що були зарезервовані під час будівництва нових житлових районів під зелене будівництво;

– трансформація зелених насаджень спецпризначення в прибережних захисних смугах уздовж водотоків і водойм.

У результаті аналізу слід зазначити існуючі та проектні площі таких рекреаційних територій: парки культури і відпочинку; сквери; набережні і бульвари; гідропарки і лугопарки; ліси і лісопарки.

Для розробки проектних рішень зі встановлення (зміни) меж населених пунктів використовується інформація щодо існуючої та перспективної чисельності населення та його складу. Зазвичай ця інформація надається за реалістичним та оптимістичним варіантами та використовується для обґрунтування змін площ функціональних зон населеного пункту.

Система планувальних обмежень, що регламентує проектне рішення представлена у населених пунктах санітарно-захисними зонами, природоохоронними зонами, системою зелених насаджень різного виду використання. При прийнятті проектних рішень враховуються існуючі та перспективні планувальні обмеження, режими господарської діяльності в їх межах.

Параметри нормативних санітарно-захисних зон (СЗЗ) промислово-комунальних підприємств і виробництв обґрунтовуються відповідно санітарної класифікації ДСН №173-96 та надаються у вигляді таблиці (табл. 3).

Таблиця 3 – Санітарна класифікація основних підприємств і розміри нормативних санітарно-захисних зон _____ району _____ області

Об'єкти	Нормативна СЗЗ/ санітарний розрив, (м)	Документ

8 СТРУКТУРИЗАЦІЯ ЗЕМЛЕВОЛОДІНЬ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ

Під час виконання даного завдання необхідно проаналізувати сучасний та перспективний стан використання земельного фонду населеного пункту за такими структурними частинами:

- функціональне використання земель населеного пункту у розрізі забудованих та не забудованих територій в існуючих та проектних межах;
- існуючі та перспективні площі зелених насаджень, спортивних споруджень, кладовищ та ін.

По структурі функціонального використання землі населених пунктів структуруються на:

- землі під житловою (багатоквартирною та садибною) забудовою;
- промислові та інші підприємства;
- території суспільної забудови, заклади, установи, організації;
- організації, підприємства і заклади природоохоронного, оздоровчого і історико-культурного призначення;
- підприємства, організації і учбові заклади оборони;
- землі водного фонду;
- сільськогосподарські землі;
- лісогосподарські підприємства;
- землі запасу та землі, що надані у власність та постійне користування в межах населених пунктів [7].

Існуюче і проектне використання земель в межах адміністративно-територіальної одиниці наводиться у вигляді таблиці (табл. 4).

Під час виконання цього завдання слід обґрунтувати за рахунок яких земель планується збільшення площ земель, або шляхи використання площ земель, які підлягають скороченню.

Для проведення розрахунків використовується статистична звітність з кількісного обліку земель на території адміністративно-територіальної одиниці.

Таблиця 4 – Структуризація території _____ району
_____ області за функціональним використанням

Вид використання	Існуючий стан, га	%	Проектний стан, га	%
Забудовані землі, у т.ч.:				
– садибна забудова,				
– багатоквартирна забудова,				
– промисловості,				
– громадського призначення і комерційного використання,				
– транспорту, зв'язку,				
– технічної інфраструктури,				
– вулиць, набережних, площ,				
– зелених насаджень загального користування,				
– кладовищ				
Незабудовані землі:				
– сільськогосподарські угіддя,				
– лісовкриті площі,				
– відкриті заболочені землі,				
– відкриті землі без рослинного покриву,				
– води				
Усього		100		100

Згідно з ДБН 360-92** (п.5.4 табл. 5.1) потрібність в зелених насадженнях загального користування для територій лісостепу становить 11 м²/ос., а потрібність в зелених насадженнях житлових районів – 6 м²/ос.

Згідно з приміткою 1 в містах, де розміщуються промислові підприємства I та II класів шкідливості, приведені норми загальноміських озелених територій потрібно збільшувати на 15–20 %. Таким чином, норматив для зелених насаджень загальноміського призначення буде дорівнювати 13,2 м²/ос. Зважаючи на це, та використовуючи розрахунки з перспективної чисельності населення, необхідно розрахувати площу земельних насаджень на перспективу.

Разом з зеленими насадженнями загального користування проектними заходами слід передбачити проектування зелених насаджень спеціального призначення:

- санітарно-захисних зон від пром. підприємств;
- прибережних захисних смуг вздовж річок і водоймищ.

– зелені насадження вздовж вулиць.

При цьому слід звернути увагу, що при проектуванні намічених генеральним планом магістралей неперервного і регульованого руху шириною в червоних лініях 60–80 м, необхідно передбачати їх озеленення або, як мінімум, дворядну посадку дерев з обох сторін від проїжджої частини.

Відповідно до табл. 6.1 ДБН 360-92**, територія фізкультурно-спортивних споруд має бути розрахована згідно з нормативу 0,6 га на 1 000 мешканців, а норматив поховання дорівнює 0,24 га на 1 000 мешканців.

9 ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО СКЛАДАННЯ ПРОЕКТІВ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВСТАНОВЛЕННЯ (ЗМІНИ) МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

У проекті землеустрою щодо встановлення меж населених пунктів визначають функціонально взаємопов'язані території (земельні ділянки), що використовуються для розміщення всього житлового та культурно-побутового будівництва, а також об'єктів виробничого призначення, створення систем інженерного обладнання і благоустрою, забезпечення санітарно-гігієнічних та рекреаційних умов, ведення особистого підсобного господарства, інших потреб.

Загальну площу населеного пункту визначають з урахуванням потреби населення в додатковій площі для індивідуальної забудови тощо.

У межі населених пунктів входять:

- зони житлової забудови;
- території загального користування з громадськими будівлями, зеленими насадженнями, водоймами, майданами, вулицями, проїздами;
- ділянки для розміщення об'єктів комунального призначення (водозаборів, очисних споруд тощо);
- виробничі зони, що перебувають у межах населеного пункту;

- землі, надані в установленому порядку організаціям, підприємствам, установам для цільового призначення в межах населеного пункту;
- рекреаційні зони, що розміщуються в межах населеного пункту або безпосередньо прилягають до нього;
- сільськогосподарські угіддя, розташовані в межах населеного пункту;
- резервні території, потрібні для розширення забудови сільських населених пунктів згідно з перспективою їх розвитку й архітектурно-планувальною структурою [1].

Проект установлення меж населених пунктів розробляють на основі та з урахуванням:

- вимог еколого-ландшафтної організації території сільськогосподарських підприємств;
- генеральних планів населених пунктів;
- змін у межах населеного пункту, спричинених перерозподілом земель між землевласниками та землекористувачами відповідно до Земельного кодексу України;
- даних інвентаризації земель [7].

Відповідно до ст. 46 Закону України «Про землеустрій», проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць включає:

- а) пояснювальну записку;
- б) завдання на виконання робіт;
- в) рішення про розроблення проекту землеустрою щодо встановлення або зміни меж адміністративно-територіальних одиниць;
- г) посвідчені в установленому порядку копії генерального плану населеного пункту, рішень про його затвердження (у разі зміни меж населеного пункту);
- г) вкопіювання із схеми землеустрою і техніко-економічного обґрунтування використання та охорони земель адміністративно-територіальної

одиниці (утворення), а у разі її відсутності – вкопіювання із проекту формування територій сільських, селищних рад;

д) вкопіювання із кадастрових карт (планів) з відображенням існуючих (за їх наявності) та проектних меж адміністративно-територіальної одиниці;

е) експлікація земель в існуючих (за їх наявності) та проектних межах адміністративно-територіальної одиниці;

є) опис меж адміністративно-територіальних одиниць;

ж) матеріали погодження проекту;

з) матеріали виносу меж адміністративно-територіальних одиниць в натуру (на місцевість) з каталогом координат їх поворотних точок [12].

Проект землеустрою щодо зміни меж населеного пункту може також передбачати пов'язані із цим зміни меж інших суміжних адміністративних одиниць, якщо прийняття рішення про їх зміну згідно із законом належить до компетенції одного органу.

Проекти землеустрою щодо встановлення (зміни) меж сіл, селищ, міст розробляються за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради. Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж району розробляється за рішенням відповідної районної ради, а у разі якщо районна рада не утворена – обласної ради.

Завдання на розробку проекту землеустрою щодо встановлення або зміни меж населеного пункту готується розробником проекту землеустрою і містить технічні, економічні, інші вимоги до виконання робіт з розробки проекту землеустрою та є невід'ємною частиною договору про виконання даного виду робіт. Завдання затверджується замовником, за погодженням з районними, міськими управліннями земельних ресурсів.

Під час виконання завдання необхідно скласти:

– рішення відповідної ради щодо надання дозволу на розробку проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці (дод. А);

- клопотання до розробника проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту (дод. Б);
- завдання на виконання робіт (дод. В);
- договір на виконання робіт (дод. Г)
- вкопіювання із кадастрових карт (планів) з відображенням існуючих (за їх наявності) та проектних меж адміністративно-територіальної одиниці.

10 РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЕКТУ ВСТАНОВЛЕННЯ (ЗМІНИ) МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ

Межі адміністративно-територіальних одиниць визначаються як по суходолу, так і по водному простору. Встановлення меж населеного пункту на річках, озерах і ставках та інших водних об'єктах відбувається наступним чином:

- якщо річка послідовно пересікає територію декількох населених пунктів, то межею між суміжними населеними пунктами по річці повинна бути лінія, яка з'єднує два крайні пункти території по обох берегах річки і пересікає її по визначеному таким чином напрямку;

- якщо між населеними пунктами розташована річка, яка їх розділяє, межею між ними є середина водної гладі (фарватер);

- за основу розподілу озера між суміжними населеними пунктами повинна прийматися лінія, що відображає на плані середину озера;

- територія внутрішніх морських вод, територіального моря, морських заток та лиманів відноситься до прилеглої адміністративно-територіальної одиниці [4].

Межі населеного пункту на мостах, дамбах, інших спорудах встановлюються таким чином, щоб вони повністю знаходились в межах одного адміністративно-територіальної одиниці. Межі населеного пункту на

водосховищах встановлюються у відповідності до меж, які були на місцевості до заповнення водосховищ.

Відмітимо, що межі прикордонного населеного пункту повинні співпадати з державним кордоном України.

На стадії складання проекту площу населеного пункту обчислюють як суму контурів, що входять у межі населеного пункту (табл.5).

Таблиця 5 – Контурна експлікація земельних угідь в існуючих та проектних межах _____ району _____ області

Номер контуру	Площа контуру, га	Вид угіддя	Примітка
1			
2			
3			
.....			
Всього в існуючих межах		га	
Всього в проектних межах		га	

На наступному етапі виконання завдання необхідно скласти експлікацію земель у межах населеного пункту по землевласникам і землекористувачам, землях загального користування (табл. 6), а також описати суміжні з населеним пунктом землі.

Таблиця 6 – Експлікація земельних угідь у межах _____ району _____ області

№ з/ч	Землевласники, землекористувачі	Загальна площа, га	В тому числі за угіддями									
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	...
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	...
Існуюча												
1												
2												
3												
...												
	Всього існуюча											
	Всього за проектом											
	Разом											

За основу розрахунку площ беруть дані коригування планових матеріалів минулих років, а також матеріали генерального плану населеного пункту. Якщо до населеного пункту належить частина площі контуру, то обчислена площа всіх ділянок контуру має прив'язуватися до загальної площі контуру.

Площі вираховують по окремих землеволодіннях та землекористуваннях, земельних угіддях загального користування. Проводять розшифровування земель, що не показані на плані, обстежуючи квартали населеного пункту. Як правило, на цій стадії робіт використовують дані попереднього вирахування площ.

11 ПОГОДЖЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

Земельним кодексом України (ст. 8–12) зазначено, що до повноважень обласних рад у галузі земельних відносин належить встановлення та зміна меж сіл, селищ, що не входять до складу відповідного району, або у разі, якщо районна рада не утворена; до повноважень Київської і Севастопольської міських рад у галузі земельних відносин належить встановлення та зміна меж сіл, селищ, районів у містах; повноважень районних рад у галузі земельних відносин належить встановлення та зміна меж сіл, селищ, які входять до складу відповідного району; повноважень сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів у галузі земельних відносин належить встановлення та зміна меж районів у містах з районним поділом та внесення пропозицій до районної ради щодо встановлення і зміни меж сіл, селищ, міст [11].

Відповідно до ст. 46 Закону України «Про землеустрій» [12], проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальної одиниці підлягає погодженню сільськими, селищними, міськими, районними радами, районними державними адміністраціями, за рахунок території яких планується здійснити розширення її меж (дод. Д, Ж).

У разі розширення меж населеного пункту за рахунок території, яка не входить до складу відповідного району, або якщо районна рада не утворена, проект погоджується з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною державною адміністрацією.

У разі встановлення меж міст проект також погоджується з Верховною Радою Автономної Республіки Крим, обласною радою.

Рішення про встановлення (зміну) меж адміністративно-територіальних одиниць є одночасно рішенням про затвердження проектів землеустрою щодо їх встановлення (зміни).

Складовою частиною проекту землеустрою щодо встановлення і зміни меж населеного пункту є перелік земельних ділянок державної власності (із зазначенням їх кадастрових номерів, місцезнаходження, площі та цільового призначення), які переходять у комунальну власність відповідної територіальної громади (дод. И).

12 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕНЕСЕННЯ ПРОЕКТУ УСТАНОВЛЕННЯ МЕЖ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ В НАТУРУ (НА МІСЦЕВІСТЬ)

Затверджений проект встановлення меж адміністративно-територіальної одиниці переноситься в натуру (на місцевість) на тих ділянках меж, які були спірні або нечітко виражені на місцевості.

Межові знаки встановлюють у таких місцях, де є можливість забезпечити їх надійне збереження. На тих відрізках меж, де проектні межі збігаються з природними, їх закріплюють лише кілками (дерев'яними або металевими) завдовжки 0,3–0,4 м. При цьому 0,08–0,1 м їх довжини має бути над землею. Окопують такі межові знаки курганом діаметром 1,0 м висотою насипу 0,2 м. Такі знаки, як правило, є тимчасовими на період виконання польових геодезичних робіт [8].

Межові знаки встановлюють на тих відрізках меж населеного пункту, де нечітко виражена межа і є можливість самозахоплення земель. Потрібно забезпечити встановлення межових знаків довгострокового користування через 1,5 – 2,0 км по периметру межі з метою їх подальшого використання для поновлення окремих відрізків межі села, вирішення земельних спорів, проведення робіт пов'язаних з упорядкуванням земель землевласників і землекористувачів у населених пунктах.

Місця встановлення межових знаків мають бути легкодоступними добре розпізнаватися на місцевості, забезпечувати їх збереження, техніку безпеки та зручність використання при наступній експлуатації.

Не дозволяється встановлення центрів тривалого зберігання на рілля та болоті, проїжджій частині доріг, поблизу русел річок, що розливаються, поблизу берегів водосховищ та обривів на ярах і крутосхилах [2].

Замість двох-трьох сусідніх точок ходу допускається закріплювати тільки одну точку за умови визначення дирекційного кута (азимута) із закріпленої точки на характерні, що легко розпізнаються постійні місцеві предмети – орієнтири, як то: флюгери, радіо і телевізійні щогли, антени, заводські труби, куполи церков тощо.

На всі закладені центри межових знаків складають абриси і прив'язуванням до постійних предметів місцевості не менше ніж трьома промірами та наводять опис місцеположення знака в картках установленної форми. Постійні межові знаки здають під охорону та на збереження селищним, сільським радам по акту. Акт складають у трьох примірниках, один з яких залишається у проектній організації, другий передають селищній, сільській раді, третій – районній раді.

Межові знаки прив'язують, як правило, за допомогою прокладання теодолітних ходів. Теодолітні ходи прокладають за допомогою оптичних теодолітів, світлодалекомірів та електронних тахеометрів. Координати межових знаків отримують від державної геодезичної мережі. Довжини теодолітних

ходів між твердими пунктами, а також периметр полігонів не повинні перевищувати: 13 км – при середній довжині сторін між точками 500 м і більше; 10 км – те саме, 250 м; 7 км – те саме, 150 м і менше [5].

Виконуючи роботи з точністю 1:5000, довжини теодолітних ходів слід зменшити в 1,5 рази. У системі з вузловими точками довжину теодолітних ходів можна збільшити на одну третину. Діагональні ходи слід прокладати вздовж існуючих лінійних об'єктів (бажано по одній зі сторін смуги відведення або контуру) або в місцях розміщення ділянок землевласників і землекористувачів, межі яких підлягають наступному обміру або уточненню.

Роботи виконують у державній системі координат. Складається каталог координат межових знаків довгострокового зберігання, встановлених при прокладанні діагональних ходів.

13 СКЛАДАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТА ПРО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНУ ОДИНИЦЮ

Земельним Кодексом України (п. 4, ст. 173) встановлено, що землі та земельні ділянки державної власності, включені в межі населеного пункту (крім земель, які не можуть передаватися у комунальну власність), переходять у власність територіальної громади. Рішення про встановлення меж населеного пункту та витяги з Державного земельного кадастру про межу відповідної адміністративно-територіальної одиниці та про відповідні земельні ділянки, право власності на які переходить до територіальної громади, є підставою для державної реєстрації права комунальної власності на такі земельні ділянки [11].

У Законі України «Про землеустрій» (ст. 46) зазначено, що відомості про встановлення (зміну) меж адміністративно-територіальних одиниць вносяться до Державного земельного кадастру. Відомості про встановлені (змінені) межі адміністративно-територіальних одиниць зазначаються у витязі з Державного

земельного кадастру, який безоплатно видається відповідній сільській, селищній, міській, районній, обласній раді [12].

Статтею 10 Закону України «Про Державний земельний кадастр» визначено об'єкти Державного земельного кадастру, відомості про які вносяться до Державного земельного кадастру, зокрема об'єктом державного земельного кадастру є землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць. У ст. 32 цього ж Закону зазначено, що відомості про межі адміністративно-територіальних одиниць, вносяться до Державного земельного кадастру на підставі рішення відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування про встановлення і зміну меж адміністративно-територіальної одиниці, про затвердження документації із землеустрою, яка є підставою для внесення таких відомостей [13].

Рішення подається Державному кадастровому реєстратору, який здійснює внесення таких відомостей до Державного земельного кадастру, разом з електронним документом, що містить відомості про результати робіт із землеустрою. Внесення відомостей до Державного земельного кадастру або надання мотивованої відмови у такому внесенні здійснюється у строк, що не перевищує чотирнадцяти робочих днів з дня отримання відповідної документації.

Підставою для відмови у внесенні до Державного земельного кадастру відомостей про межі адміністративно-територіальних одиниць, є: подання документів, передбачених частиною першою цієї статті, не в повному обсязі; невідповідність поданих документів вимогам законодавства.

У Постанові Кабінету Міністрів України «Про порядок ведення державного земельного кадастру» зазначено, що до Державного земельного кадастру вносяться такі відомості про землі в межах територій адміністративно-територіальних одиниць (Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва та Севастополя, районів, міст, селищ, сіл, районів у містах) та за їх межами (у частині, що характеризують такі землі з урахуванням їх місцезнаходження):

1) назва адміністративно-територіальної одиниці згідно з Державним реєстром географічних назв;

2) опис меж адміністративно-територіальної одиниці: графічне зображення меж адміністративно-територіальної одиниці з координатами їх поворотних точок, текстовим описом та довжиною (в цілому та окремих ділянок); кількість та координати межових знаків, якими в натурі (на місцевості) закріплено межі адміністративно-територіальної одиниці (в цілому та окремих ділянок);

3) площа земель у межах території адміністративно-територіальної одиниці;

4) повні назви суміжних адміністративно-територіальних одиниць згідно з Державним реєстром географічних назв;

5) інформація про документи, на підставі яких встановлено (змінено) межі адміністративно-територіальних одиниць:

6) назва, дата та номер рішення про затвердження документації із встановлення (зміни) меж адміністративно-територіальних одиниць, найменування органу, що його прийняв [14].

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Третяк А. М. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій : навч. посібник // А. М. Третяк. – Київ : ІЗУ УААН, 2006. – 530 с.
2. Третяк А. М. Наукові основи землеустрою: навч. посібник / А. М. Третяк. – Київ : ТОВ ЦЗРУ, 2002. – 220 с.
3. Кривов В. М. Основи землевпорядкування: навч. посібник / В. М. Кривов. – Київ : Урожай, 2008. – 324 с.
4. Третяк А. М. Землеустрій при формуванні меж територій, реалізації земельних та економічних інтересів сільських, селищних та міських рад : метод. рекомендації / А. М. Третяк, В. М. Друга. – К.: ІЗУ УААН, 2003. – 120 с.
5. Балакірський В.Б. Геодезичні роботи при землеустрої: навч. посібник / В. Б. Балакірський, М. В. Червоний, О. Я. Петренко, та ін. – Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2008. – 226 с.
6. Ступень М. Г. Кадастр населених пунктів: підручник / М. Г. Ступень, Р. Й. Гулько, та ін. – Львів, «Новий світ-2000», 2004. – 392 с.
7. Рябчій В. А. Землевпорядні вишукування у містах : навч. посібник / В. А. Рябчій, В. В. Рябчій. – Нац. гірн. ун-т. – Донецьк: НГУ, 2014. – 165 с.
8. Тимошевський В. В. Застосування систем автоматизованого проектування в землеустрої: навч. посібник / В. В. Тимошевський, Н. В. Мокерова. – Харків. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2007р. – 230 с.
9. Земельне право: підручник / М. В. Шульга, Н. О. Багай, В. І. Гордеев та ін.; за ред. М. В. Шульги. – Харків : Право, 2013. – 520 с.
10. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – назва з екрана.
11. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. №2768-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>. – назва з екрана.

12. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 р № 858-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>. – назва з екрана.

13. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>. – назва з екрана.

14. Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.10.2012 р. №1051 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-п>. – назва з екрана.

15. Деякі питання застосування геодезичної референтної системи координат : Постанова Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1259-2004-%D0%BF>. – назва з екрана.

16. Порядок використання Державної геодезичної референцної системи координат УСК-2000 при здійсненні робіт із землеустрою : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://genimvk.od.ua/engine/download.php?id=1544>. – назва з екрана.

17. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>. – назва з екрана.

18. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>. – назва з екрана.

19. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 р.

№ 591 р [Електронний ресурс] – Режим доступу :
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/591-2014-%D1%80>. – назва з екрана.

20. Про співробітництво територіальних громад: Закон України від 17.06.2014 № 1508-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу :
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18> 12. – назва з екрана.

21. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон України від 05.02.2015 № 157-VIII [Електронний ресурс] – Режим доступу :
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/157-19>. – назва з екрана.

22. Про порядок вирішення питань адміністративно-територіального устрою Української РСР : Указ Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981 р. № 1654-X [Електронний ресурс] – Режим доступу :
<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1654-10>. – назва з екрана.

23. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.kname.edu.ua>

24. Верховна Рада України (Офіційний сайт). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

25. Головний правовий портал України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>.

26. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://land.gov.ua/usi-novyny.html>.

27. Цифровий репозиторій ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>.

28. Публічна кадастрова карта України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://map.dazru.gov.ua/kadastrova-karta>.

ДОДАТОК А
Рішення про надання дозволу на розроблення проекту землеустрою

УКРАЇНА

СІЛЬСЬКА Р А Д А

РАЙОНУ

ОБЛАСТІ

СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

від _____ № _____
м. _____

**Про надання дозволу на розроблення
проекту землеустрою щодо встановлення
(зміни) меж с. _____ сільської ради**

Відповідно до Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, Земельного кодексу України (статті 10, 173, 174, 175), Закону України „Про землеустрій” (статті 17, 46), сесія сільської ради

ВИРІШИЛА:

1. Надати дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж села _____
2. Підготовку проекту землеустрою провести згідно вимог чинного законодавства України.
3. Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж села _____ сільської ради подати на затвердження згідно вимог чинного законодавства України.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на депутатську комісію з питань економіки, земельних відносин, екології та розвитку підприємництва.

Голова ради _____

ДОДАТОК Б

Заява на виготовлення проектної документації

УКРАЇНА

_____ сільська рада _____ району _____ області

_____ (поштова адреса, тел.)

№ _____ від _____

Директору _____

_____ (назва організації)

_____ (ПІП директора)

_____ сільська рада _____ району
_____ області звертається до Вас з проханням виготовити проект
землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту села
_____ району _____ області.

Всі необхідні для розробки проекту землеустрою вихідні дані надаємо.

_____ сільський голова _____

ДОДАТОК В
Завдання на виконання робіт

ЗАТВЕРДЖЕНО

(прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи,

найменування юридичної особи) (посада)

(підпис) (ініціали та прізвище)

МП

_____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на виконання робіт

Виконувана робота _____

Підставою для виконання роботи _____ є

(рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування)

від _____ 200__ р. № ____.

Характеристика об'єкта:

Вихідні дані:

Документи і матеріали, що повинні бути представлені за результатами виконаних робіт – Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж

(назва об'єкта)

виготовляється у трьох примірниках (один – замовнику, другий – органу по земельних ресурсах, третій – Державному фонду документації із землеустрою).

Виконавець _____

(прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи)

(посада)

(підпис) (ініціали та прізвище)

МП

_____ 20__ р.

ДОДАТОК Г

Договір про розроблення проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту

№ _____ 20__ р.
(місце укладення)

Замовник (уповноважена ним особа)

(прізвище, ім'я та по батькові

_____, з одного боку, та виконавець
фізичної особи, найменування юридичної особи)

(прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, найменування юридичної особи)

з другого, уклали цей договір про нижченаведене:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

1.1. Виконавець зобов'язується виконати з дотриманням вимог законодавства проектно-вишукувальні роботи (далі – роботи) з розроблення проекту землеустрою щодо _____ (далі – проект), а замовник – прийняти та оплатити виконані роботи.

1.2. Технічні, економічні та інші вимоги до проекту викладені у завданні на виконання робіт, що є невід'ємною частиною договору (додаток 3).

1.3. Етапи та строки виконання робіт визначаються погодженим сторонами календарним планом виконання робіт.

1.4. Отриманий внаслідок виконання цього договору проект є власністю замовника.

2. ВАРТІСТЬ РОБІТ І ПОРЯДОК ЇХ ОБЧИСЛЕННЯ

2.1. Загальна вартість робіт за цим договором становить _____ грн,

(сума цифрами і словами)

у тому числі ПДВ _____ грн.

(сума цифрами і словами)

Загальна вартість робіт визначається згідно з протоколом погодження договірної ціни на виконання робіт, що складається на підставі погодженого сторонами кошторису на виконання робіт.

2.2. Замовник у _____ денний строк починаючи з дня підписання договору, зобов'язується здійснити авансовий платіж виконавцю у розмірі _____ грн.

(сума цифрами і словами)

2.3. Замовник протягом _____ банківських днів з дня отримання ним проекту та підписання акта приймання-передачі робіт зобов'язується здійснити повну оплату виконавцю робіт згідно з пунктом 2.1 договору.

3. ПОРЯДОК ПРИЙМАННЯ І ПЕРЕДАЧІ РОБІТ

3.1. Приймання виконаних робіт за цим договором оформляється актом приймання-передачі робіт (далі – акт).

3.2. Замовник зобов'язаний підписати акт протягом _____ банківських днів з дня одержання проекту.

3.3. У разі відмови від підписання акта замовник складає протягом _____ днів з моменту отримання акта і проекту мотивований протокол розбіжностей.

4. СТРОК ВИКОНАННЯ РОБІТ

4.1. Початок робіт – _____ 200__ р., їх закінчення – _____ 200__ р.

4.2. Виконавець має право виконати роботи достроково. Оплата у цьому разі проводиться у погоджений сторонами строк.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

5.1. За невиконання чи неналежне виконання зобов'язань за договором сторони несуть відповідальність згідно із законодавством та цим договором.

5.2. За порушення строків, визначених календарним планом виконання робіт, або за несвоєчасну оплату виконаних робіт виконавець/замовник сплачує

5.3. Сторона, яка порушила зобов'язання, звільняється від відповідальності за порушення зобов'язання, якщо вона доведе, що це порушення сталося не з її вини.

6. ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ

6.1. Умовами припинення (розірвання) договору є: _____

7. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

7.1. Усі спори, пов'язані з виконанням цього договору, вирішуються шляхом переговорів між представниками сторін.

У разі недосягнення згоди спір вирішується в судовому порядку відповідно до законодавства.

8. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ДОГОВОРУ

8.1. Замовник, отримавши від виконавця у процесі виконання робіт відомості, документи, креслення, начерки, ескізи та інші матеріали у будь-якій формі, що розкривають суть економічної, соціальної, комерційної, дизайнерської, наукової чи технічної ідеї або розробки, не має права передавати їх або розголошувати без згоди виконавця третім особам.

9. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ ТА ІНШІ УМОВИ

9.1. Договір набирає чинності з моменту його підписання і діє до повного виконання сторонами передбачених ним зобов'язань.

9.2. Зміни у договір можуть бути внесені за взаємною згодою сторін, що оформляється додатковою угодою до цього договору.

9.3. Зміни і доповнення, додаткові угоди до цього договору укладаються у письмовій формі та підписуються сторонами або уповноваженими на те їх представниками і є його невід'ємними частинами.

9.4. Усі правовідносини, що виникають у зв'язку з виконанням умов договору і не врегульовані ним, регламентуються згідно із законодавством.

9.5. Договір складено у _____ примірниках, кожен з яких має однакову юридичну силу.

10. ДОДАТКОВІ УМОВИ (ЗАПОВНЮЄТЬСЯ У РАЗІ НЕОБХІДНОСТІ)

РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Замовник:

Виконавець:

_____	_____
(прізвище, ім'я та по батькові фізичної	(прізвище, ім'я та по батькові фізичної
особи, паспортні дані (серія, номер,	особи, паспортні дані (серія, номер,
ким і коли виданий), найменування	ким і коли виданий), найменування
юридичної особи, що діє на підставі	юридичної особи, що діє на підставі
установчого документа (назва, ким і коли	установчого документа (назва, ким і коли
затверджений), відомості про державну	затверджений), відомості про державну
реєстрацію та банківські реквізити)	реєстрацію та банківські реквізити)
Місце проживання фізичної особи, Місце проживання фізичної особи,	Місце проживання фізичної особи, Місце проживання фізичної особи,
місцезнаходження юридичної особи	місцезнаходження юридичної особи
_____	_____
(індекс, область, район, місто, село,	область, район, місто, село,
вулиця, номер будинку та квартири)	вулиця, номер будинку та квартири)
Ідентифікаційний номер _____	Ідентифікаційний номер _____
(фізичної особи)	(фізичної особи)
Ідентифікаційний код _____	Ідентифікаційний код _____
(юридичної особи)	(юридичної особи)

ДОДАТОК Д
Рішення про погодження проекту землеустрою сільською радою

УКРАЇНА

_____ рада _____ району _____ області

Від _____ № _____

РІШЕННЯ

про погодження проекту землеустрою щодо встановлення межі
с. _____ району _____ області

Розглянувши розроблений _____ проект землеустрою щодо встановлення меж _____ району _____ області, керуючись ст. 8, 173, 174, 186 Земельного кодексу України, статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи позитивні висновки депутатської комісії з питань економіки, земельних відносин, екології та розвитку підприємництва, _____ рада

ВИРІШИЛА

1. Погодити «Проект землеустрою щодо встановлення меж с. _____ району _____ області», розроблений _____.
2. Погодити межі с. _____ району _____ області загальною площею _____ га.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на депутатську комісію з питань економіки, земельних відносин, екології та розвитку підприємництва.

_____ ГОЛОВА _____

ДОДАТОК Ж
Рішення про погодження проекту землеустрою районною радою

УКРАЇНА
РАЙОННА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ОБЛАСТІ

Від _____ № _____
м. _____

РІШЕННЯ

**Про погодження проекту землеустрою
щодо встановлення меж адміністративно-
територіальної одиниці _____
району
області**

Керуючись статтями 8, 173, 174, 186 Земельного кодексу України, статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», розглянувши клопотання _____ ради про погодження проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж _____ від _____ № _____, враховуючи рекомендації постійної комісії районної ради з питань агропромислового комплексу, земельних відносин та розвитку села, районна рада

ВИРІШИЛА:

1. Погодити проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж _____ за _____ рахунок _____ земель _____ сільських рад _____ району _____ області.

2. Погодити збільшення площі населеного пункту до _____ га.

Голова районної ради

ДОДАТОК И

Перелік земельних ділянок державної власності, які переходять у комунальну власність адміністративно-територіальної одиниці

_____ району _____ області

№ з/ч	Землевласники, землекористувачі	Кадастровий номер	Місцезнаходження	Площа, га	Цільове призначення

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до виконання курсового проекту
з навчальної дисципліни

**«СУЧАСНІ МЕТОДИ І ЗАСОБИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОГО
ПРОЕКТУВАННЯ»**

*(для освітньої програми «магістр»
зі спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій)*

Укладач **ТРЕГУБ** Олена Миколаївна

Відповідальний за випуск: *О. Є. Поморцева*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *О. М. Трегуб*

План 2018, поз. 483 М

Підп. до друку 06.06.2018. Формат 60 × 84/16.
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 2,0 .
Тираж 50 пр. Зам. № .

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №5328 від 11.04.2017.